

ALBINA CARPATILOR

fôia beleturistică, științifică și literară
cu ilustrațiuni.

Redactor:
Iosif Popescu.

Editor:
Visarion Roman.

Apare în Sibiiu

la 15 și ultima fiă-cărei luni în fascicule de câte două côle.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România:	
Pe an	6 fiorini — cr.	Pe an	16 Lei noi.
" 6 luni	3 " — "	" 6 luni	8 "
" 3 "	1 " 50 "	" 3 "	4 "

O fasciculă costă 25 cruceri sôu 70 bani.

Abonamente se pot face ori-când, ér numerii apăruți dela începutul anului pân' atunci se trâmît noilor abonați.

Abonamentele se fac la editorul fôiei în Sibiiu, la birourile postale și la librării.

Pe învôlătorea fôiei se primesc ori-ce inserate,

linia cu litere garmond costă la prima publicare 7 cr., la cele următore 6 cr. v. a., și timbru de 30 cr. pentru fiă-care publicare.

Numêrul 2.

SUMARIU.

Tecst: O excursiune în infnit, novelă de Iosif Popescu (continuare). — Armatei române, poesiă de Scipione J. Bădescu. — Juvenal Vegezzi Ruscalla, de Nic. Densușianu. — Mitologiă daco-română: Bălaurii, de S. Fl. Marian (Fine). — Higienă: Intărîrea trupului (Fine). — Vinul, de Iosif Popescu. — Conversațiune: La ce vîrstă să se căsătorească omul? — Iosif baron de Filipovič. — Poet, poesiă de Nicolae Baboean. — Cucóna Nastasia (tip de Bucuresci), de Nicolae Baboean. — Varietăți: Statistică, Modă, Notițe economice, Bibliografă. — Momente de distrațiune.

Ilustrațiuni: Juvenal Vegezzi Ruscalla. — Iosif baron de Filipovič, primind o deputațiune de Begi bosniaci. — Momente de distrațiune.

Bibl. Univ. Cluj

Nr. 810-1921

Nr. 2.

Anul III.

Sibiu.
31 Octombrie
1878.

ALBINA CARPATILOR.

Apare la 15, și ultima în-a cărei lună, în fascicule de 2 cöle. ABONAMENTUL pentru Austro-Ungaria: pe an 6 fl., pe 6 luni 3 fl., pe 3 luni 1 fl. 50 cr.; pentru România: pe an 10 lei, pe 6 luni 8 lei, pe 3 luni 4 lei. — O fasciculă 25 cr. sön 70 bani. — Abonamentele se fac la editorul Visarion Roman în Sibiu, la colectorii, la oficiile postale și la toate librăriile.

O excursiune în infinit.

Novelă
de Iosif Popescu.

(Continuare.)

II.

Eșind dela Beatrice, Olimpinénu rătăci fără scop prin stradele orașului. Ochiul lui, de altă-dată îndreptați cătră cer, acum căuta cu distracțiune pământul. Cugetele tot se incurcău în capul lui, dar acum se părea de o natură mai pământescă. Se părea, că un nou simțămînt încolțise în inimă-i la nouele raze ale unui sóre, precum mugurul încolțese primăvara.

Cei ce au înțeles caracterul acestui tinér, își vor închipui ușor că, în viață-i, femeia nu jucase nici un rol. Surisurile și mângăerile unei mame lăsaseră singure suvenirii neșterse în memoria lui. Afară de această sântă femeie, care-i îndreptase spiritul cătră iubirea științei, alta nu găsisse nici cel mai mic loc în inimă-i. Unde mai era loc pentru o pasiune pământescă într'un suflet cuprins pe deplin de iubirea cerului? El rămăsese dar curat ca aurul, candid ca néua nemaaculată.

Și étă, că deodată vederea unei femei sublime făcuse să încolțescă simburile iubirii pămîntesci plântat în inima lui ca în a tuturor ómenilor. Singura deosebire, ce exista între amorul lui Olimpinénu și între simțămîntul analog al altor ómeni, era repedițiunea nașcerii lui și violența influinței sale. Este lucru natural, ca o inimă nevinovată să fiă cuprinsă cu totă puterea de primul amor. Și decă Olimpinénu n'ar fi fost atras de astronomie, de sigur primul amor ar fi izbucnit urias de odată cu nașcerea sa și l'ar fi copleșit cu puterea unui torent de munte. Dar iubirea cerului a îmblândit în el iubirea femeii. Simțămîntul cel dintăiu a pierdut din idealitatea lui, iubirea femeii din materialismul ei, și au cercat a se într'uni în un singur simțămînt bastard, imposibil. Încercare zadarnică! În curând cele două elemente opuse s'au respins cu atât mai

tare, cu cât sufletul lui Olimpinénu cerca a le uni, și au intrat în luptă. Unul trebuie să învingă, celălalt să se retragă.

Acastă opozițiune este o absurditate pentru mai totalitatea ómenimei, pentru care iubirea științei este compatibilă cu iubirea femeii. Dar Olimpinénu era o excepțiune.

Óre-care autor a scris: „decă cine-va n'a iubit, cauza este că n'a întâlnit încă persóna, care-i e destinată.“ Așadar regulă generală: tot omul iubește mai curând seú mai târziu. Vai de cel ce își găsește obiectul iubirii prea târziu!

Olimpinénu întâlnise femeia, care-i era destinată. Dar la acest om cu viața intelectuală atât de desvoltată amorul era și mai nobil și mai puternic ca la alți ómeni. Acest simțămînt împrumuta totuși dela natura pămîntescă a obiectului seú o suflare materială, care nu era fără farmec și-l deosebia esențial de iubirea cerului. De aci antagonismul celor două simțăminte după o cercare de întrunire.

Olimpinénu nu mai șcia ce să credă, atât de tare rătăcia dela cer la pămînt. I se părea, că este aproape de a-și pierde și mințile, așa confusiune se făcuse în capul lui. Biciuit de cugete opuse, bietul tinér alergă multe óre în dreapta și în stînga fără să simță oboselă trupescă. Ba, așa dicînd, fără voe căuta uitarea luptelor sufletești, care-l torturau, într'o oboselă preponderantă a trupului.

Era aproape de a însăra, când simți, că picioarele nu-l mai puteau duce. Capul îi era amețit, spiritul obosit, și se credu incapabil de a susține o conversațiune științifică, fiă chiar cu o femeie frumósă.

Întră dar într'o cafenea și scrise Beatricei un bilet, în care-i arăta, că o indispozițiune fără de veste îl împiedecă de a o cerceta astă-seră, o ruga dar să bine-voescă a-l ierta și a amána conversarea pe a doua zi.

După trāmiterea biletului se simți mai ușurat, ceea

11-3213-11
BIBLIOTECA IN...
FEDERAT...
11-3213-11

Univ. "Petru Maior" Tg. Mures

✓ Q 3213

ce îl surprinse foarte mult, că-cî își dase socotelă despre plăcerea deosebită, pe care o simțea în societatea Beatricei. Acest simțămînt de ușurare provenia din prea multa sfielă a tinărului, care se temea de un tîete-à-tête cu acea femeie încântătoare. Cum se vede, amorul făcuse progrese mari într'un timp scurt.

Ori-cât de puternice să fi fost simțămintele lui Olimpinénu, trupul își păstrase totuși influința lui și bietul tinăr își aduse aminte, că nu mîncase totă ziua nimic. Ultimele lui parale se scuseră într'o cină foarte frugală.

— „Acum punga mi-e sleită,“ dîse el, îndreptându-se cu pași lini cătră casă, și descuragearea își implântă din nou ghiarele în sufletu-î.

Tôte sgomotele încetaseră în acest oraș de provincie. Nôptea îl acoperise cu vîlul ei împodobit cu stele. Un vîntuleț răcoros adiea și aducea cu sine parfumurile florilor din grădini. Din când în când răsuna pasul unui preumblător întărziat, și ecoul îi răspundea. Lătratul unui căne veghiător se comunica din curte în curte și petrecea pașii călătorului. Este atîta farmec în această singurătate, încât inimile poetice trebuie să fiă impresionate.

Lui Olimpinénu i se strîngea inima. Pentru întăia dată se simțea acum atît de singur, atît de părăsit în lume. Fruntea i se încrunță, ochii priviau sêlbaticîmpregiur, și cu mare părere de rău dîse el:

— „De ce nu m'am dus la Beatrice, societatea ei m'ar fi consolată.“

Apoi cugetele erăși începură a se confunda în capu-î. De odată, înaintea lui se opri o umbră. Olimpinénu nici măcar nu tresări. Ômenii rău-voitori n'aveau ce să-i lea. Voi să ocolescă și să-și continueze drumul.

— „Stăi, domnule Olimpinénu,“ dîse atunci necunoscutul, „o cocónă bêtrână pe patul morții te chiamă la sine, că-cî voește să-ți spună ceva foarte important. Te-am căutat acasă, dar nu te-am găsit; numai prevedința m'a dus în calea D-tale.“

— „Eû nu cunosc pe nimeni, domnule,“ dîse Olimpinénu, „nu știi, ce ar avea să-mi spună acea dîmnă.“

— „Cocóna m'a dis să te caut ori unde, fiind că e aprôpe de mórte, și ceea ce are să-ți spună se atinge de trecutul și viitorul D-tale.“

— „Ei bine,“ dîse Iancu după o pauză, „să mergem.“

Urmând pe călăuza lui, tinărul intră într'o casă destul de frumôsă, în care se arêta la fiă-care pas o bunăstare aprôpe de lucs.

După un moment de așteptare într'un frumos salon, Olimpinénu fu introdus într'o odă de durmit. În alcov se afla cufundat un pat de palisandru cu albituri ca néua, care contrastău cu colórea închisă a draperiilor. Pe masa de nôpte ardea o lampă de bronz, a căreia lumină era slăbită printr'un glob despoleit. Cele două ferestre ale camerei erău acoperite cu perdele de stofă grea, în armonie cu colórea închisă a tapisăriilor. Tôte aceste amănunte făceau o impresiune solenelă asupra celui ce intra. Lui Olimpinénu i se părea, că se află pe pragul mormîntului. Numai patul, cu albêta lui, părea că aruncă órecare lumină în acest întunerec. Pe perina patului zăcea un cap de bêtrână, cap palid și slăbit, cu ochii aprôpe de a se stinge, și buzele uscate de lungă fierbințelă. Se vedea urmele unei frumșei trecute în trăsurile veștejite de crude suferințe. Viêta acestei femei părea aprôpe de

a se sferși. Vêdend pe Olimpinénu, ea îi făcu semn să se apropie și să ședă lângă pat, ér călăuza se depărtă.

Tinărul se afla singur cu murinda. Acesta păru, că reînviéază pentru un moment, ochiul i se însufleți privind lung la Iancu, și o ușoră roșetă, care trecu pe față-î, repede ca un fulger, îi dedit pentru o clipă aparința juneței.

— „Iértă-mé, domnule Olimpinénu, decă te-am făcut să te obosești până la patul meu de dureri,“ dîse ea cu o voce stinsă, „dar simt, că viêta mă părăsește și abia am timp să implinesc actul de reparare, ce-ți datorez.“

— „Nu șciú, dîmnă,“ dîse Olimpinénu, „cu cine am onórea de a vorbi, și nu înțeleg de loc la ce reparare faceți alusiune. Cred, că nimeni nu m'a vătêmat vredatá cu ceva.“

Murinda surîse cu tristeță și dîse:

— „Biet copil nevinovat, tu nu șciú ce ți-au greșit alții, dar vei afla acum. Te rog nu mă întrepu, că-cî abia voiú avea timpul de a-ți spune totul și de a dobîndi iertarea D-tale. Ascultă, voiú cerca a-ți istorisi în câte-va cuvinte nedreptatea, care ți s'a făcut:

„Bărbatul meu, Năsturescu, era un neguțător de frunte. Soliditatea casei lui inspira încredere tuturor. Chiar această împregiurare atrase în cursă pe tatăl D-tale. Dênsul încă se afla pe atunci în flóre, că-cî nenorocirile nu cercetaseră încă averea și familia lui. Voind să asigure sórtea D-tale, se hotărî a depune într'un loc sigur cinci mii de galbeni, care să crească cu interesele lor până la majoritatea D-tale. Nici o casă nu i se păru atît de sigură și de avantajóasă ca a nôtră. Bărbatul meu primi depositul, cu tôte că simțea norocul șovăind, și edificiul averei sale surpându-se sub picioare-î. Dênsul credea, că această sumă va putea servi să împedecă ruina totală. Încredere criminală! Nu trecură două ani și casa nôtră făcu faliment. Tata D-tale abia putu scăpa câte-va rămășite din deposit.“

„Bărbatul meu, așteptându-se la o catastrofă, scăpase din vreme o sumă rotundă, care-î permise să reîncepă negoțul. Lucrul merse bine și casa se întări din nou, ér lumea uită crima comisă, de vreme ce deveniserăm erăși bogați.“

„Etă, copile, nedreptatea, care ți s'a făcut.“ —

Ultimele cuvinte le pronunță bêtrâna atît de încet, încât Olimpinénu le gheci mai mult, decăt le auđi. Murinda arêta cu degetul o sticlúță, care conținea o licóre roșietică. Olimpinénu o luă și turnă câte-va picături într'un pahar cu apă. Bolnava bêu, și viêta reveni în fața ei mórta.

— „Cerul însê nu lăsă nedreptatea nepedepsită,“ continuă ea, „Bărbatul meu muri de mórte grabnică, pe când se afla posesor al unei averi considerabile. Eû moștenii singură și jurai de a repara unica nedreptate, care ar fi putut turbura pacea sufletului lui“

„De atunci rămăseși D-ta orfelin, dar până la majoritate nu voiam să-ți încredințez depositul. Acum simțind, că momentul din urmă va suna, te-am chiamat să-ți spun ce păcat zace pe conștiința mea, și să te rog a mă ierta. Sunt singură în lume, mórtea a cules tot ce am iubit; cel puțin ultimele momente să-mi fiă lipsite de remușcări. Te conjur, să nu respingi ultima dorința a unei murinde. Iértă-mé!“

Olimpinénu fu adânc mișcat de cuvintele bolnavei. În ochii ei se arêta neliniștea crescândă, speranța și rugarea.

— „Dămnă,” dîse el, „răul, care mi s'a făcut, îmi era cu totul necunoscut. De alt-cum chiar decă ar fi așa, D-ta nu porți întru nimica vina bărbatului D-tale.”

Bolnava se întristă.

— „Ved că nu poți ierta,” dîse ea cu voce slabă și des întreruptă. „Îmi cunosc vina, mă simt părtaşă a unei crime, și nu pot muri liniștită. Aibi. . . . .”

Aci încetă. Numai ochii mai vorbeau.

— „Te iert din inimă,” strigă Iancu îngenunchiînd, „să te ierte și Dumnezeu.”

Fața murindei se ilumină de o bucurie nespusă, mâna ei printr'o ultimă silință strînsese pe a lui Olimpinénu, și sufletul, deslegat de cătușele pămîntești, sbură cătră cer.

A dăua dî se predede Iancului, după ultima dorință a răposatei, un act de donațiune de 10,000 galbeni, împreună cu rata primă a intereselor acestei sume.

— „Capitalul însuși,” dîse agentul, „este depus la banca țerii și, decă voești, ești liber a dispune de el cum îți place.”

— „Sunt mulțumit cu dispozițiunile răposatei,” dîse Olimpinénu cu liniște. „Cred, că a lucrat înțelepțesc.”

Agentul se depărtă.

Aurul făcu pentru un moment impresiune considerabilă asupra lui Iancu, dar în curând liniștea își reluă locul în sufletul lui. Cu o nepăsare aristocratică aruncă el prima rată, de vre-o două sute de galbeni, în cutia unde-și ținea banii, și se puse ărași pe gînduri.

De odată tresări, băgă un pumn de aur în buzunar și alergă pe ușă afară.

Explicați, de ce prima întrebuintare, ce o făcu Olimpinénu de noua lui comoră, fu de a-și cumpăra un costum nou și elegant? El, căruia puțin îi păsa de se uita cine-va la hainele lui seú nu, puțin îi păsa de ceea ce dicea lumea, se schimbăse așa de curând, după o scurtă întrevedere a fericirii pe pămînt.

Cînd intră astfel în cafenăua de rangul întâiu a orașului, băeții înholbară ochii și se întrebă cîine este. Olimpinénu luă cu sînge rece un dejun ales. După dejun se întorse de-a dreptul acasă.

Cocóna Săftița, la care ședea el, fu uimită de eleganța chiriașului ei, și era măi să cadă jos de surprindere, cînd îl auzi dicendu-i, să-i facă socotéla, că-cî voește a se muta. Ea nu era obișnuită de mult cu așa lucș.

Alegă dar la vecină-sa, cocóna Zoîfa, și-i spuse supt sigilul secretului, că chiriașul ei cel calic, care stă în legătură cu Satana, a dat peste o comoră. Vestea se lăți cu repezițiune, și supt sigilul secretului, în tot orașul. De odată, tinerii, cariî nici nu măi șciau de esistă Olimpinénu seú nu, își aduseră aminte că î-au fost prietini. Tații și namele de fete marî începură a-i face ochi dulci, ba chiar domnișorele se uitau cu ôre-care interes la el. Nimeni nu se măi feria de bietul pustnic de odinioară. Atât de mare e puterea banilor.

Olimpinénu nici nu băgă în samă acéstă schimbare străordinară în purtarea societății față cu el, precum până acum nu băgase în samă esilul și singurătatea, în care trăia. Comoră de simțăminte, care-i âmpluse vieța până acum, găsise o personificare, luase o formă pipăită, reală. Este un lucru ciudat, cum cerca încă sufletul acestui tinăr să împreune una cu alta iubirea fantastică pentru cer și

pasiunea nouă pentru Beatrice. Nu-și putea bine esplica, ôre Beatrice era o ființă perfectă cădută din sóre, seú cerul profund cu stelele sale nenumărate era în ochii ei. Și puterea simțămintelor sale, în loc de a scădea prin acéstă confusiune, se măria cu atât măi mult, cu cât ele nu măi erau singur ideale, ci corpul încă lua parte activă la producerea lor. Póte că perduseră ceva din curățenia lor sublimă, eterosă, dar căpătaseră o vigóre și măi mare, o influință enervantă, covășitoare asupra trupului. Și apoi ărași din confusiune se nășcea luptă între cele două iubiri opuse. — În prada acestor simțăminte confuse aștepta el ora de întrevedere cu Beatrice.

Séra abia își aruncase velul ei asupra pămîntului, vîntulețele începuseră să suspine în boschetele înverđite ale vilei, cînd sosi Olimpinénu la tinăra contesă. Ea îl aștepta. Degetele-î albe și fine se jucau capriciose pe clapele unui pian, și un glas, care pătrundea sufletul își arunca în aer notele pasionate: aci ușore și line ca o demerdare a vîntulețelor sării, aci puternice, furtunose ca mugetul unui torent de munte. Pe urmă ruladele ei curate și pline de știință se spărgeau în aer ca pocnetele unei rachete. Era cavatina din Moise al lui Rossini: O desolata Elcia, teribila cavatină, unde țipă un amor condamnat de Dumnezeu.

Olimpinénu se opri la ușa aceluî sanctuar al muziceii, și plînsese. Inima lui sfăștată de miî de simțiri violente se obosise, se lîngedise, și acum puterile ei sfărșite se re-deșteptău supt influința bine-făcătoare a lacrimilor.

— „O! Dămnă,” dîse el intrînd, „de ce cînti așa de îngereșce? Vedî ochiul meú muiat în lacrimi și fața mea sfășiată de dureri. Nu cunoșceam încă acea influință dumnezeescă a muziceii bine interpretate, nu cunoșceam plăcerile ei consolătore, cînd spiritul, rădicat de pe pămînt, retăceșce priu lumile, pe care și le crează închipuirea înfierbîntată.”

— „Vedî, caro,” îi dîse Beatrice, dându-i în esaltarea ei acel titlu drăgălaș, care-i topi inima. „vedî că nu e numai astronomia, care să procure omului plăceri dumnezeesci. Divinul nostru Rossini gășeșce în comóra nesecată a talentului seú acele accente, care tirăsc cu sine mulțimea ascultătorilor, îi duc departe, departe, îi fac să uite miseriile pămîntului și să se gîndescă numai la glasul ingerilor. Să vedî o sală de teatru în Italia, să vedî tótă acea mulțime esaltată, pasionată, nebună după obiectul plăcerilor sale, trăind numai prin muzică și pentru muzică, uitînd acele micî dispute ale politiceii, care pentru D-vóstră sunt manifestarea vieții patriotice. D-vóstră vė secați isvorul plăcerilor inimei căutînd numai discuțiuni meschine, care nu vor schimba nimic în politica lumei. Italianul trăeșce pentru muzică. O nouă operă este pentru el măi importantă decăt cesțiunea Orientului, o cîntăreță nascendă lucru măi ponderos, decăt un ultimă al lui Gorciacof seú Bismarek. De aceea Italianul se vestejeșce curînd, fiind-că trăeșce prea mult cu inima într'un timp scurt.”

Abia acum observă Beatrice schimbarea, ce se făcuse în noul ei amic; buzele ei avură un suris de fericire. Ea înțelese că Olimpinénu era pe deplin căștigat pentru vieța. Cu o grație vigurosă se sculă ea de pe scăunel și se învli cu o manta, care să o protégă încontra răcôrei de séra.

— „Vino,” dîse ea, și luă brațul fericitului poet.

Ei se preumblară în tăcere prin parcul înverđit al

vilei; nisipul aleii scârțâia sub pașii lor. Séra era plină de parfumurile ei voluptuose și câte-o păserică făcea să s'audă acel cițipit scurt și dulce, care pare chiamarea unei amante pasionate. Tote voluptățile unei frumoase séri de primăvară le âmplea sufletul de mi de simțăminte puternice și le râpia darul vorbirei. Astfel de tăceri sunt mai elocinte, decât cuvintele cele mai infocate. Beatrice iubia de mult, Olimpinénu numai de două țile și totuși pasiunea lui era tot atât de vigurosă, decât nu mai nebună decât a ei. În fîă-care moment cuvântul decisiv, acel cuvânt fermecător, îi venia pe buze, dar se opria ca înecat de prea marea violență a simțămintelor. Lui îi era frică să întreprupă acea tăcere plină de farmec, în care sufletele amândurora se uniau într'o îmbrățișare îmbetătoare. Cel mai mic lucru devenia pentru ei un farmec nou. Un gândăcel cădea din créngă în créngă făcând să s'audă acel pocnet mic ca al unei picături de plôe; o păserică speriată sbura dintr'un tufiș scoțând un țipet de spaimă; o cucuvae își arunca în aer acele note plângătoare, monotone, care-ți strîng inima. Și amantii audiau tôte aceste sgomote ca prin vis, ele se transforma în urechile lor, unde svlenia sângele infierbintat, într'o musică cerescă și îi legăna în încântări tot nouă și tot mai puternice.

Poetul uită cine e, uită prăpastia, care-l separa de frumoasa și bogata contesă Beatrice, și în beția simțurilor vorbi, dar vorbele lui se audiau numai ca un suspin, ca o șioptă.

— „Beatrice,“ dise el, „stéua inimei mele, te iubesc ca un nebun, pe tine, care n'ai făcut să rămân în viață; totă răsufierea mea este a ta, ie-mi inima, ie-mi spiritul, ie-mi mintea, ți-mi să părăsesc locașul ceresc în care petreceam cu ingerii. Dar ce țic? aiurez, Beatricea sufletului meu; numai urcându-mă sus, sus, am putut să te gădesc. Tu erai în corul ingerilor, ei se pleacă înaintea frumseții tale divine, ascultau glasul tău sublim, și eu te-am văduț acolo, în Sirius, și de aceea iubiam acea stea, de aceea petreceam cu sufletul acolo și nu me uitam la

pământ. Er tu, iubita mea, ai venit, că-cî ți-a fost milă de sêrmanul nebun, care voia să te răpescă din mijlocul ingerilor, unde trăsnetul dumnezeesc l'ar fi ucis, tu ai venit la mine și m'ai rechiămat cu dulcele tău glas de pe marginea prăpastiei. — Pe ușa locuinței mele sta scris:

Lasciate ogni speranza

și totuși ai intrat și ai biruit. Beatrice, Beatrice, la genunchii tăi e locul meu, să te adorez, cum te-au adorat ingerii în Sirius.“

Beatrice fu speriată de violența acestei pasiuni, care era aprôpe de nebunie; îi era témă, ca nu cum-va, voidnd să-î scape viața, să-î fi răpit mintea. Ea se așezase pe o bancă rustică și Olimpinénu ședea la genunchii ei și se uita în ochii ei cu o privire lacrimosă, din care eșiau șirôe de focuri întunecate. Beatrice îi neteții cu mâna fruntea, pe care isvoriseră mărgăritare de sudore, și ochiul ei albastru, profund și fidel se uită la el cu iubire și compătimire.

— „Giovani, caro,“ dicea ea cu glasul ei melodios, „linișteșceți gândurile, amicul meu. Eū încă te iubesc de mult, de mult, de când tu nici nu mă cunoșceai. Eū eram de față la șcenele tale de delir din dumbravă, și mă spăimântam de puterea nimicitoare a fantasiei tale. Odată te-am audț că vrei să mori, era alaltă-eri, iubite, și atunci am dorit să te scap. Dumnețeu a încoronat cu succes întreprinderea mea, că-cî étă-te lângă mine, tu mi-ai dat viața ta; ea e acum a mea, tu nu mai ai dreptul să dispui de ea; audț tu, poete, eșci tot al meu, cu trup și suflet.“

Și ea îi cuprinse capul cu améndoué mânilé, și buzele-î alterate de focul iubirei depuseră o sărutare nebună pe gura întredeschisă a lui Olimpinénu. Acesta cădu leșinat.

— „Dómne! l'am ucis, ajutor! ajutor!“ strigă ea speriată, acoperindu-î fața și mânilé cu sărutări, chiamându-l pe nume ca o mumă nebună copilul ei mort.

Olimpinénu se deșteptă sub fierbințela lacrimilor și sărutărilor ei. Bietul poet se credea în Sirius.....

(Va urma).

Armatei române.)

Bravi copii ai României, veseli ați plecat,
Ați plecat cu stégul țerei mândru și curat,
Și v'ați dus peste hotare, pentr'un scump odor,
Pentru-a țerei ne-atârnare, pentru-al ei onor,
Și tovarăș bun avut-ați dorul viu din sin:
Ca să duceți lumei vestea némului român.
Er al țerei glas vă dise: „Mergeți, dragi copii,
„Și vă 'ntorceți cum vă duceți, mândri, mulți și vii!“

Bravi copii ai României, bine v'ați bătut,
V'ați bătut sub stégul țerei... sfântul vostru scut...
Ș'ați învins, că la isbândă bunul Dumnețeu
A deprins al țerei paloș și pe Domnul seū.
V'ați bătut, precum strămoșii se băteau ca lei,
V'ați bătut ca Feți-frumoșii din povești cu smei,
V'ați bătut, precum în lume nimeni s'a bătut,
Ș'a se bate cum Românul singur e făcut.

Bravi copii ai României, mândri v'ați întors,
V'ați întors cu stégul țerei rupt... dar tot frumos...
Mai frumos de cum fusese, că-cî, de vulturî dus,
Stéua mândră-a dujmănimei subt el a apus.
Ș'ați adus neatârnarea țerei, dragi copii,
Și virtutea ostășescă, și trofee mi.
Țera mândră vă salută... Doru'i s'a 'mplinit:
„Bravi copii ai României, bine ați venit!“

Scipione Ion Bădescu.

1) Acastă poesiă a fost publicată în țiarele de dincolo în ajunul intrării triumfale a armatei române în București.

Juvenal Vegezzi Ruscalla.

Provedința ne trâmite une-orî omeni aleși pentru ca să ne arête că și pe pământ pot exista inimi nobile, suflete generose. Unul dintre aceștia este de sigur distinsul și iubitul nostru filo-român J. Vegezzi Ruscalla. El s'a născut în anul victoriei dela Piramide, implinește dară în anul acesta vârsta nestoriană de 50 ani. Se și pôte lauda că a vëcut multe în lunga lui carieră, că-cî s'a născut într'un timp de revoluțiuni considerabile.

Contimpuran al lui Cavour, Michelet și Quinet, dënsul fu unul dintre cei mai geniali, mai activi și mai distinși bărbați ai frumösei Italie.

Vegezzi Ruscalla fu martor ocular al tuturor evenimentelor, ce se desvoltară pe continentul Europei dela începutul secolului present și până astăzi. Vëduresbelele lui Napoleon cu monarchiile europene, lucră neobosit pentru eliberarea și unificarea iubitei sale patrii, și avu fericirea de a vedea ostenelele sale și ale amicilor săi încoronate de succes. Prin escelentele sale

scrieri facu, ca Românii dela Dunăre și Carpați să fiă cunoscuți și iubiți de Italiani și Francezi. Prin intimele sale relațiuni cu Cavour și alți bărbați de stat contribui fôrte mult ca opera de unire a principatelor române să pôtă primi sancțiunea Europei.

Domnul Vasile Alecsandri, însărcinat la anul 1858 cu a espune înaintea curților europene dorințele de unire perpetuă ale ambelor principate, scrie despre Vegezzi următoarele:

„Am sosit la Turin în faptul zilei și am tras la

otelul Trompeta, unde mi se pregătise un frumos apartament, și acolo am fost întâmpinat de cavalerul Vegezzi Ruscalla ce avuse bunătatea să vină înaintea mea la acea oră matinală. Domnul Ruscalla este unul din acei omeni privilegiați, a căror tinereță sufletescă se conservă până în cele mai adânci bătrânețe. Deși përul sëu e cărunt, figura sa e viă, inteligentă, mișcătore ca o figură de june conspirator italian, că-cî ea esprimă pornirile entusiaste

ale iubirei de patriă. Filolog erudit, el cunõește mai multe limbi și literaturile lor. Patriot ardent, el viseză neîncetat unirea și neatărnarea Italiei, și visurile sale se înalță până la culmea ideei de reînviere a întregii familii latine.

„Aceste tendințe de panlatinism l'aun îndemnat a studia dialectele tuturor popórelor ce se rudesc cu némul italian, încât astăzi el e singurul literator din Italia, care să cunoscă limba, literatura și aspirările Românilor, el prin urmare a și întreprins nobila misiune de a le face

cunoscute compatrioților săi. Cerceteză tóte gazetele, tóte publicările moderne din Italia și ori în care vë gási un articol politic sëu filologic asupra principatelor noastre, fii incredințat că e scris de Ruscalla. Noi Românii îi suntem mult datorî, și s'ar cuveni să-l recunoscem de cetățen român, fiind el nu numai unul din cei mai fierbinti patrioți ai Italiei, dar și unul din cei mai devotați patrioți ai României.“

„După o lungă și interesantă conversațiune asupra întâmplărilor din Principate și din Piemont, amicul

Juvenal Vegezzi Ruscalla.

Higiena.

Intărirea trupului.

(Fine.)

Omul trebuie obicinuit din copilărie, ca totă existența lui să consune cu aceste condițiuni. În sensul acesta gimnasiile Grecilor antici și ale Spartanilor erau numai școli de întărire, edificii, unde junimea aprópe gola se esersa în săritură și fugă, în aruncarea lăncii și a discului, în trântelă și lupte, primind tot-deodată învățături spirituale dela înțelepții înțelepților. La început erau aceste gimnasii numai alee umbróse, mai târziu (dirii, academii și licee, unde aveau loc mii de tineri de odată, se găsiu toți reuniți, și se instruiu în artele resbelului și ale păcii. Astfel deveniu ei apărători adevărați și devotați, cetățeni înțelepți și destoinici ai statului. Cu un cuvânt aceste instituțiuni îi făceau ómeni frumoși, buni și bravi și-i întăria în acele calități.

Pentru organismul tinér au băile amintite o valóre deosebită, pentru-că prin ele se dá dezvoltării întregi o direcțiune, care se póte considera ca basa sănătății pentru vârsta mai târziu.

Dr. Hufeland¹⁾ dice despre acesta: „În totă dimineața să se spele copilul dela cap până la picioare cu apă rece. Este de necredut, ce influință străordinară are acest singur mijloc. El curăță, întărește cu încetul suprafața și o face mai nesimțitoare, întărește întregul sistem nervos, dá fibre tari și pune cea dintăiu basă la o pele sănătoasă, via, a căreia negligeare este isvorul principal al suferințelor timpului nostru. De obicei eu las să se facă începutul în a treia seú a patra săptămână, așa că apa la început caldă se ia tot mai rece până ajungem la cea rece de tot. Fericiți sunt ómenii, cărora li s'a prefăcut într-o necesitate din copilărie obiceiul de a-și spála corpul în totă ziua cu apă rece! Ei posed un adevărat scut în contra podagrei, slăbiciunilor de nervi, catarului etc., unul din mijlocele cele mai puternice de a-și conserva sănătatea. De sigur ei vor multămi totă viața acelora, cari le-au însuflat o astfel de necesitate. Pentru a-și închipui cine-va ce putere are acest mijloc întrebuițat dela început, voiú spune că cunosc ómeni slabi, chinuți neîncetat de podagră

și cãrcei, cari mai târziu și-au luat refugiu la băi reci și de atunci sunt liberi de acele greutate. Ei se bucură astăzi de-o tãrie și de-o sănătate, despre care mai nainte n'aveau nici ideia. Dar o condițiune principală este, să nu se intrerupă regula nici-odată, pentru ca să nu se desobicinuescă pelea.“

Mai departe vorbește aceeași autoritate, cum urmază: „Tot atât de importantă și neapărată de lipsă pentru cea dintăiu dezvoltare fizică este și legea: copilul să se scalde dela început în totă săptămâna odată seú de două ori în apă caldută. — Acesta este adevăratul mijloc de a împlini tóte recerințele acestei vârste, de a da puterilor și tuturor organelor sănătate, tãrie, armonie și dezvoltare uniformă. Un avantaj principal și până acum trecut cu vederea al obiceiului de a se scãlda este împregiurarea, că naturei întregi, adică activității vitale a puterilor și organelor, li se dá o direcțiune și un îndemn cãtră suprafața și părțile din afară. Prin urmare natura vindecãtore în bóle capetă mai multă putere, capetă obiceiul de a-și determina mișcările critice după pele și de a folosi secrețiunile pelii la delãturarea bólelor. Eu nu cunosc nimic mai stricãcios, nimic, care să cuprindă ideia de slăbiciune și bóla atât de perfect, ca tendința de astăzi a naturei ómenești, de a influința din afară asupra interiorului, de a reflecta în lãuntru tóte impresiunile stricãciose și de a depune tóte materiile de bóle în părțile interne, cu deosebire pe organele de mistuire. Este o adevărată rãsturnare a ordinei naturale, unde suprafața internă face serviciile celei esterne, pe când în starea naturală regulată totă șema trebuie să fiă opusă și direcțiunea mișcării să se facă dela centru spre în afară. Să observăm ceva mai esact mersul de acum al naturei bolnave. Tóte, până și cele mai diferite cauze de bóle, infierbintarea, rēcela, spaima, bucuria, tóte influințeză asupra stomachului. Cele mai depãrtate bóle își fac crisele prin drumul mistuirei, și sunt puține materii de bóle, pe care să nu trebuie să le mistuim în adevăratul înțeles al cuvântului. Causa acestei mișcări retrograde zace în slăbiciunea și neactivitatea pelii și în lipsa reacțiunei din lãuntru.“ Aici vom adãoga: spriginită prin iritarea continuă, pe care o eserséză diferitele medicamente asupra organelor de mistuit.

¹⁾ „Sfat bun cãtră mame despre creșterea fizică a copiilor“.

Vinul.

Acum, când mustul viței fierbe în buți, când totă lumea gustă cu delicii dulcețile bẽuturii descoperite de Noe, credem că este momentul acomodat pentru a ne ocupa de această licóre divină.

Este greu de a căuta originea vinului, că-cî ea se pierde în vechimea timpurilor; póte că nectarul Olympului sãmăna cu vinul de Champagne. E lucru firesc, ca descoperirea viței, care va fi crescut unde-va din darul lui Dumnezeu, să fi dat ansă la stórcerea strugurilor. Mustul uitat cum-va într'un vas, a putut fierbe și a produs vinul. Biblia ne spune, că Noe, după potop, a plântat mai întâiu vița, și făcând vin s'a chefuit. Unul dintre fii lui și-a bătut joc de el; acel nenorocit nu-și închipuia cât de mare

este bine-facerea acestei bẽuturii, pe care a dãruit-o Dumnezeu omului pentru a-i ușura necazurile vieții.

Acum se cultivă vița ori și unde este clima correspundetóre, ori și unde are sórele destulă putere pentru a cóce strugurii. Chiar seriosul Mohamedan, căruia profetul i-a oprit vinul, cunoșce această bẽutură, că-cî sufletul ori-cãruí om se înveseleșce supt influința ei. Ba știința în timpurile nóstre a mers destul de departe pentru a face vin din zahar și apă. Acastă nouă bẽutură se asemănă atât de mult cu vinurile de Rhin și Mosella, încât chiar cunoscetóru nu le póte deosebi. Mere, pere, cerasé și alte fructe încă dau un must, care însé e departe de a se înálta până la bunătatea celui de struguri.

Câte țări sunt, atâtea specii de vin, și fiă-care cu părți constitutive diferite. Ar fi prea lung să înșirăm ce părți se află în fiă-care specie, vom cita în general materiile principale. În must, afară de apă, se mai află și alcool, acid carbonic și mai mult seú mai puțin zahar după cum e sorta și anul. Afară de aceea albumin dizolvat, pectin, decstrin, și diferite acide și săruri. Când fierbe mustul, se desvóltă acid carbonic, ér albuminul, magnesia, siliciul și acetatul de calciu se precipită.

Mirosul deosebit al vinului, așa numitul bouquet seú flórea, se naște dintr'o materiă volatilă, enant-eterul, care se produce mai tare la vinurile vechi, ca la cele noue. Acest bouquet nu se póte da în mod artificial și nu se póte imita, deși neguțătorii de vinuri cêrcă a le îmbunătăți aroma în tot modul. E de obște cunoscut, că cu cât e vinul mai vechiú, cu atât se face mai bun și mai tare, pentru-că zaharul din el se transformă cu timpul în eter și alcool, ér acesta pe urmă în acid acetic (oțet). De aceea vinurile prea vechi au un gust cam acriú și aspru.

Proporțiunea de alcool variază la diferitele sorte, dela vinurile noastre cu 8—9 procente, până la vinul de Oporto cu 21—29 de procente. În realitate proporțiunea de alcool o măresc neguțătorii în mod artificial, pentru a da vinului mai mult foc și mai multă putere.

În vinurile noastre (afară de Tokay), în cele germâne și franceze se află fórté puțin zahar; în cele din médă-đi din contră. Acéstă cantitate variază dela Xeres cu 8—41 miligrame pe gram, până la Paracette cu 193 de miligrame pe gram.

Proporțiunea de acid încă este felurită; mai puțin conține vinul de Xeres și mai mult cidrul (vin de mere). De aceea se și întrebunțeză cel din urmă pentru fabricarea oțetului. Neguțătorii se pricep fórté bine a delătura efectele acidelor adăogând zahar; praful de marmoră încă precipită acidele. Acéstă procedere este inventată de francezul Chaptal și se întrebunțeză în Bourgogne.

Germanul Dr. Gall subție mustul acru cu apă și pe urmă adaoge zahar de struguri. Acéstă metodă se întrebunțeză în Germania și Elveția; ea țintește la înmulțirea și îmbunătățirea vinului. Tot acest bărbat bine meritaț pentru conservarea și îmbunătățirea vinurilor a aflat mijlocul de a fabrica bėutura lui Noe din zahar și apă. Precum am mai đis, imitațiunea este atât de perfectă, încât cunoscătorii nu știú deosebi acest vin de cel natural. Fabricațiunea D-rului Gall este chiamată a face servicii mari omenimei într'un timp, când vinul de struguri nu mai e de ajuns pentru consumațiune.

Francezul Petiot recomandă o metodă, care înmulțește vinul. El tórnă apă peste strugurii odată storși, îi lasă să stea câte-va đile și pe urmă îi stórcă a doua-óră. Același lucru se póte repeți a treia și a patra óră. Fiă-care dată se adaogă la must o cantitate de zahar suficientă pentru a-i da proporțiunea de alcool necesară.

Tóte aceste metode sunt în sine nevinovate, nu pot purta numele de falsificări, deși vinul natural este totdeuna de preferit. Dar nu este tot așa amestecul diferitelor vinuri, metodă care într'adevăr îmbunătățește vinul rėu, dar are partea neplăcută de a pune în vîndare vinuri de aruncat. Nu mai puțin de condamnat este falsificarea prin adaogerea unor materií străine. Pentru a îndulci

vinurile aere se întrebunța la Romani acetatul de plumb (zahar de plumb). Acest mijloc e fără îndoelă escelent, dar a produs casuri dese de înveninare, care de multe ori au fost urmate de mórté. În evul mediú l'a scos éráși la lumină un călugăr „Martinus Bavarus,“ nobil filantrop, care l'a întrebunțat cu mare zel. Astăđi de bună samă falsificarea cu acetat de plumb este rară, decă nu a dispărut cu totul.

Despre adăogerea alcoolului am mai pomenit. Acéstă falsificare n'are alte urmări rele decăt că îmbată curând și produce dureri mari de cap.

După Scheele, inventătorul glicerinei, se numește și o metodă, care îngróșă vinul suptire, apătos, prin adaogerea glicerinei. Încă nu se șcie, decă acest mijloc e stricacios sănătății, seú nu; atăta e sigur, că un astfel de vin e mai greú pentru stomach.

Colorarea vinului este un capitol strălucit în falsificări. Colórea naturală se obține, decă se lasă mustul mai multă vreme pe struguri vinefi. Pentru colorarea artificială se întrebunțeză însé o mulțime de materií străine, dintre care fuchsina singură este o otravă. Până în timpurile mai noue nu s'au considerat din destul urmările acestei falsificări. Numai în anul trecut au început să se descopere adeverate casuri de înveninare prin vinuri, care conțineau prea multă fuchsină. Cu deosebire điarele franceze au tractat ceștiunea cu mare înverșunare, fiind-că vinurile roșii ale Franciei sunt cele mai multe colorate artificial. Decă celelalte materií de colorat nu sunt stricaciose sănătății, au cel puțin influința rea, de a îngreua conservarea vinului.

O altă materiă stricaciosă este alaunul, care s'a găsit în mare cantitate (până la 7 gr. pe litru) cu deosebire în vinurile roșii franceze. Alaunul turbură mistuirea, împiedecând transformarea corpurilor albuminoide în peptone.

Buchetisarea prin materií străine, care vor să imite aroma naturală a vinurilor nobile, produce asupra consumătorilor o escitare considerabilă a sistemului nervos și dureri de cap fórté mari.

O adevărată crimă, un semn al decădintei simțului moral în seculul nostru este fabricarea vinurilor mincinoase, care nu conțin nici urmă de must de struguri. Decă Gall a făcut vin din zahar și apă, cel puțin i-a dat numele cuvenit. Dar fabricanții noștri, a căror industrie înflorește cu deosebire în occident, nu se genéză de a numi vin obiectul fabricațiunei lor. E un semn al timpului nostru de libertate, că nu se revoltă niminea încontra acestui abus public.

Vinul, ca ori-ce în lumea acéstă, e supus la bóle, la stricaciune. El se înăcrește, decă vine în atingere cu aerul; se turbură seú se întinde, decă n'a fiert de ajuns tómnă; se slăbește, decă-și pierde alcoolul și buchetul; atunci se póte numi „slab de bėtrân.“

Cum se derege acréla am vedut ceva mai nainte. Ca să se împiedece întinderea vinului se recomandă multe mijloce, între care tragerea lui, acidul salicilic; cel mai cunoscut însé este afumarea buților cu puciósă. Acidul sulfuros astfel produs împiedecă fermentațiunea combinându-se cu ocsigenul pentru a forma acid sulfuric. Acest acid se precipită de altcum prin varul vinurilor tinere, prin urmare nu e stricacios sănătății.

Un alt mijloc recomandat de Pasteur este încăldi-

rea vinului până la 60°, ceea-ce omorâ fințele organice, bacteriile, care produc fermentațiunea. E greu însă a încălzi buți întregi de vin; de aceea Francezii presară strugurii cu praf de gyps, înainte de a-i storce. Vinul capătă o mulțime de sulfate, dar e bun, mai dulce și se poate conserva multă vreme, că-cî bacteriile mor.

După ce am studiat astfel băutura lui Noe supt toate punctele de vedere, afară de fabricarea ei, care ne-ar conduce prea departe, să vedem acum lucrul cel mai important, influința vinului asupra omului. Aici vom lăsa să vorbească Iac. Malechott, care consideră de odată vinul, berea și rachiul.

„Întrebuințate cu cumpătate, dice el, băuturile fermentate favorisază mistuirea nutremântului; peste măsură, ele împiedecă mistuirea, prin urmare formarea sângelui.“

„Berea, vinul și rachiul iuțesc circularea; poporul dice: infierbîntă sângele. Această iuțire o produce vinul mai mult decât berea, rachiul mai mult decât vinul, nu numai pentru că conține mai mult alcool, ci și din cauza diferitelor specii de ether. Obrajii roșii și strălucirea ochilor este o urmare a acestei iuțiri în circulațiunea sângelui.“

„Cu sângele se urcă alcoolul în creeri, carii sunt influințați înainte de celelalte organe. Băuturile spirituoase escită cu deosebire fantasia. Activitatea acesteia, mărindu-se, produce o ușurință a împreunării ideilor, o agerire a memoriei. Și simțurile devin mai susceptibile; impresiunile se primesc mai repezi și mai chiare. Judecata se formază mai ușor, pentru că faptele din care se scote, sunt aduse aproape una de alta prin reprezentațiunea mai viuă și memoria deșteptată. Prin urmare în lucruri, care nu cer o esaminare îndelungată și rațională, judecata este atât de chiară și de hotărîtă, încât rămânem uimiți. Limbile

străine le vorbim mai bine ca altă-dată. Ușurința cugetărilor, mobilitatea reprezentațiunilor este însoțită de marea ușurință a tuturor mișcărilor musculare arbitrare; vocea este mai plină și mai puternică; osteneța și discordarea, urmare a unor mișcări corporale silitе, dispăre. Astfel se nașce un simț de bunăstare și plăcere, de putere mai mare și curagiū oțelit, care alungă și indispozițiunile spirituale, grija, supărarea și frica. Trebile străine deșteptă în noi mai mult interes și bunăvoință, ceea ce așteptăm și noi dela alții. Pentru a mări această dispozițiune, vorbim despre noi cu mare încredere, și spunem cu plăcere nu numai ce am făcut, dar și ceea-ce vrem să facem pe viitor.“

La acestea vom adaoage, că vinul este bun dimineta și la prând, gustat cu cumpătate. El escită spiritul și trupul la lucru, și această escitare este binefăcătoare. Săra vinul nu e bun, că-cî nu ne lasă să durmim. Dēcă însă vrea cine-va cu ori-ce preț să bea vin sėra, atunci să alégă speciile mai ușore, őr pe cele grele să le lase pentru dimineta. Cu deosebire pentru bucate grase, un pahar cu vin este o adevărată medicină, fiind-că alcoolul ușurează mistuirea grăsimii. Őmenii sângeroși să bea numai vinuri ușore; asemenea convalescenții.

Cât sunt de mari binefacerile vinului întrebuințat cu cumpătate, pe atât e de stricacios abusul. Când beția devine obiceiū, a dispărut totă poesia. Acest abus slăbeșce sistemul nervos prin prea multă încordare, și o repetire desă conduce la delirium tremens. Nu vom cita lista lungă a bōlelor, care provin din întrebuințarea peste măsură a băuturilor spirituoase. Până acum s'a scris foarte mult despre această cesțiune și cel ce nu s'a învățat încă minte, va rămănea și de aci încolo tot același. Omul înțelept va șci însă judeca singur, și se va feri de a-și degrada spiritul și corpul.

Iosif Popescu.

Conversațiune.

La ce vėrstă să se căsătorească omul?

Prelucrată după Bar. de Knigge.

Őri cine este convins despre importanța căsătoriei. Acesta este pasul, care decide de fericirea sėu nefericirea omului. Dēcă alegerea se face înțelepțesce, dēcă doui ōmeni se potrivesc cel puțin în trăsăturile generale ale caracterului lor, binecuvēntarea ceriului va domni preste casa lor. Supărările și bucuriile vor fi împărțite egal, bărbatul va găsi în femeia sa o consolare în nenorocire, un sprigin puternic, cel puțin moral, în toate întreprinderile sale. Cu un cuvēnt cei doui soți vor forma un trup și un suflet.

Altfel stă lucrul, când un bărbat și o femeia se lėgă pentru totă viața, fără ca cea mai mică simpatia să fi decisă această unire. Când căsătoria este o rațiune politică, un act economic, silă, desperare, lipsă, recunoșcință, necaz, sėu o întēmplare, fără ca inima să fi jucat vre un rol în această dramă, de sigur cei doui soți vor rămănea cu totul străini unul altuia. Se poate chin mai mare ca acela? A fi silit să trăești cu un om, să împărțești cu el vieța, să fii legat ca un sclav sub jugul de fer, fără a putea lăsa inimei curs liber de a se duce unde simpatia o chiamă. Omul mai totdeuna este singur cauza nenorocirii sale.

Contractând cu ușurință o unire atât de importantă, se prăvăleşce singur în prăpastia nenorocirii. Așadar trebuie cea mai mare precauțiune întru alegerea soției, őr din partea bărbatului trebuie să dea tōnul iubirea; el trebuie să nizuască a face fericită femeia, pe care și-a ales-o îndemnat de inima sa, că-cî numai așa va putea fi și el fericit.

Din acestea ar urma, că o vėrstă matură este adevărata epocă, în care trebuie omul să se căsătorească. Esperințele vieții au dat sufletului sėu ōrecare neicredere, l'au făcut să fiă prudent în toate relațiunile sale. De sigur un om matur nu se va lăsa așa de ușor a fi înșelat prin aparințe. Într'adevăr așa este. Omul matur se gāndeșce foarte serios la pasul pe care-l face, și în cele mai multe casuri își alege soția după plac. Dar nu e destul cu atăta. Omul nostru nu se gāndeșce la un singur lucru. Acest lucru este propria sa persoană, propriile sale obiceiuri. Un bărbat matur pretinde mai mult pentru sine, voeșce să secere, őr nu să-și impună sarcini nouē, cu un cuvēnt voeșce să fiă îngrijit. Caracterul a căpētat tărie, nu se mai poate transforma, őr puterea simțurilor ne mai fiind atât de mare, influința femeii nu-l poate face mai îndoios. În cazul acesta căsătoria, cum se vede, este un pas greșit, afară dēcă femeia este o eroină plină de virtuți casnice, de devotament și abnegare, o fință gata de a-și jertfi ti-

nereta și toate aplecările inimei sale june pentru comoditatea unui egoist. Dacă omul a găsit o astfel de femeie, de sigur va fi fericit; va avea în femeia sa o a doua mamă fragedă, plină de atențiune, plină de delicatete, dar și cu grații mai numeroase. Bărbatul va fi dar fericit; însă femeia? Femeia va avea o esistență de martiră; ea va fi silită să-și sacrifice plăcerile și gusturile sale, de multe ori simpatiile sale cele mai puternice pentru buna plăcere a unui om, dela care aștepta și ea fericire. Ea va fi gata a satisface gusturile bărbatului său, a-î da ajutor, sfat, a-î face petrecere, a-l consola; și în schimb ce va avea? Nimic. Acesta e atât de adevărat, încât căsătoriile tardie sunt mai totdeauna nenorocite, chiar pentru că femeia-martiră încă nu e de toate zilele.

Prin acesta nu vrem să dicem, că n'ar fi excepțiuni între bărbații maturi, ferescă Dumnezeu! Sunt oameni nobili, suflete înalte, care cu vârsta devin mai indulgenți, mai blânzi, și care fiind convinși despre slăbiciunile naturii omenesci, pretind mai puțin, dar dau mult. Însă această viață a bărbatului încă este un eroism, încă este presărată de sacrificii, de devotament. El își lasă obiceiurile, sale învechite, care au devenit o a doua natură, își rupe legăturile de până acum, cercă a desface toate încălțiturile unei vieți de flacău, cu un cuvânt taie nodul gordian al existenței sale, neputând să-l deslege. Acești bărbați vor reuși a-și face soția fericită, dar cu ce sacrificii, mare Dumnezeu. Nu este de presupus, că vechile lor obiceiuri se vor redescoperi la cea mai mică neplăcere casnică, și atunci, adio fericire? În cazul contrariu acești oameni excepționali merită cununa martiriului; dar oare martiriul este fericire? Nu totdeauna. Și noi, vorbind despre fericirea casnică, am înțeles o fericire reciprocă; er nu ca unul să se bucure, să culgă, pe când celălalt se jertfește; unul să ceară; celălalt să dea. De aceea bărbații mai în vârstă să se întrebe de o mie de ori înainte de a se căsători. Celce se va lăsa însă a fi firt de un gust momentan și, bărbat cu cap de june, va alege cu ușurință sota vieții sale, acela să poarte singur urmările imprudenței sale.

La oamenii tineri e cu totul altfel. Chiar în căsătoriile, care se fac după alegere liberă judecata, sănătoasă și prudența n'au nici o influență. Pasiunea prea puternică a tinereții apropiă unii de alții doi tineri, care cred, că se iubesc, cu toate că este numai o înșelăciune a simțurilor. Șciti cum e tinereț, el se înamorează în fiă-care femeie frumoasă; de multe ori nici n'are lipsă de o petrecere mai îndelungată cu o femeie pentru ca să începă a o iubi cu pasiune, după cum crede el. Ba ce e mai mult, ajunge să se vedă odată doi tineri, ochii lor să se întâlnească din întâmplare, pentru ca focul tinereții să se aprindă. S'au vedut tineri căsătorindu-se iute fără a se cunoaște cum se cade, fără a-și fi studiat caracterul și temperamentul. Considerând acestea, cine-va este uimit, că se mai găsească căsătorii fericite în lume. Diferințele de temperament și de caracter, deosebirea gusturilor, aplecărilor, ar trebui în cele mai multe cazuri să aducă nenorocirea în casă. Provedința înțeleptă a îngrijit însă, ca chiar ceea ce stă în drumul fericirii, să fie o putere care o produce. Dacă în anii tineri este omul mai neîndemânatic în alegere înțeleptă, de altă parte caracterul nu este format, sufletul este mai îndoios, mai ușor de condus, mai lăsător,

decât în vârstă matură. De aci urmăză că colțurile, ori cât de ascuțite ar fi, se tocesc frecându-se unele de altele, deoarece materialul este încă môle. Lucrurile nu se ieu așa de strict, ca mai târziu, când esperința și sörtea a făcut pe om mai prudent și a deșteptat pretențiuni mari. Rațiunea n'a învățat încă pe tiner să precumpenească lucrările, să fie sgărcit cu plăcerile sale, socotind câți ani mai are de trăit. cât timp mai rămâne lucrurilor serioase. Ca doi fluturași, carei sböra unul după altul din flöre în flöre fără să se gândescă la pasărea, care-î pândește, așa și căsătorii tineri petrec o viață dulce, ușoră, fără gânduri. De odată însă o mică neînțelegere se ivește între ei; un lucru de nimic îi face să se supere. Flutureii se despart. nu se uită unul la altul, jöcă una din acele scene, de care sunt bogate bucățile teatrale ale nemuritorului Molière. Dar ajunge o singură privire fugitivă, pentru ca să aprindă focul de supt spuză; ea produce un suris. er surisul apropierea și împăcarea printr'un dulce sărutat. Totdeauna va fi așa. Nici nu se pöte altfel, deoarece mânia și supărarea nu pot prinde rădăcini durabile în suflete tinere. Cërta cea mai violentă, care în alte împrejurări ar avea urmări fatale, se potolește ca prin farmec supt puterea pasiunii tinere și se sfërșește negreșit într'o castă îmbrățișare conjugală.

O împrejurare foarte importantă pentru fericirea acestor căsătorii, este că omul tiner nu și-a făcut încă obiceiuri, seü este gata a și le schimba într'un moment. Viața lui a fost prea furtunosă, prea schimbăciosă în referințe sociale, pentru ca el să fi căpătat predilecțiune pentru cutare seü cutare mod de traiu. După căsătorie, această stare a lucrului devine un adevărat obicei. Numai fetele tinere, care încep a ceti romanuri, își inchipuesc că viața conjugală este un șir continuu de declarări de amor, de suspinuri sentimentale. Tinerii căsătorii au și afaceri casnice, care sunt de lipsă pentru viață. Aceste afaceri absorb o mare parte a timpului, nu dau răgaz capriciilor și gărgăunilor. Viața e atât de scurtă, trebuie să folosim timpul liber pentru a fi fericiti.

În curând cerul trämite și binecuvântarea sa. supt forma unor mici ființe, chipul și asemănarea noastră. Iubirea comună a copiilor formeză o legătură și mai solidă între sufletele soților, o legătură atât de puternică, pe cât e de neexplicată.

Creșcerea și îngrijirea copiilor, nuzuința de a-î face fericiti și oameni demni de societate, dä o nobleță deosebită legăturii între soți, când puterea juneții și curajul încrederei reciproce este în flöre. Töte aceste împrejurări împodobesc jugul cu flori, îl prefac într'o unire plină de dulcete, variază bucuriile și plăcerile, care împărțite sunt cu atât mai fermecătoare.

Însurați-vă dar în tinerețe, ca să nu ajungeți nișce holtei tomnatică ducend o esistență egoistă și solitară, fără a cășuna fericirea nimenui, fără a fi singuri fericiti. Atunci vë va părea reü, dar va fi prea târziu. Puterea de acomodare a juneții s'a dus, obiceiurile vi s'au prefăcut în natură, și tot ce veți cerca de aci înainte va fi zadarnic. Veți fi dară constrinși a muri fără ca cine-va să verse o lacrimă și să de pună o cunună pe mormântul vostru, seü vë veți însura târziu și veți face astfel un pas, care vë va transforma esistența într'un șir de sacrificii și de chinuri.

Iosif baron de Filipovici.

În numărul 2 (pag. 16) din a. 1877 al „Albinei Carpaților” s'a vorbit pre larg despre Herțegovineni și Bosniaci. Așadară cetitorilor acestui diar li sunt cunoscuți omenii energici, luptătorii înverșunați și temerari, cu cari aș de a face Austriacii în momentul acesta. Și cu toate virtuțile militare ale insurgenților, cu toate silințele lui Hagi Loja, care va plăti poate revolta cu viața sa, trupele austriace au îndeplinit în două luni ocupațiunea aproape a întregului teritoriū locuit de aceste două popore.

Un merit însemnat la aceste succese deosebite l'a avut, fără îndoieală, escelentul general Iosif baron de Filipovici, șeful suprem al trupelor de ocupațiune. Acest general s'a născut în a. 1818 în granița militară și e fiu de oficer dintr'un regiment grănițeresc. El merse de timpuriu în școala militară și în vârstă de 18 ani intră în corpul de pioniri. În a. 1848 era major în stabul major al generalului Jelacici, unde se distinse. În 1857 deveni colonel, apoi general-major, și decorațiunile pe care și le câștigă prin talentul său organizator avură drept rezultat rădicarea lui la rangul de cavaler și pe urmă de baron (1860). Când se conchiămă congresul național austro-sărbesc, Filipovici fu denumit comisar împărătesc. În

campania din 1866 fu adlatus al comandantului corpului al doilea de armată, ér după campaniă căpeta comanda în Innsbruck cu rangul de locotenent-mareșal de câmp. Ca semn deosebit de încredere și mulțumire pentru serviciile făcute în timpuri atât de grele M. S. împăratul Austriei îl denumi consilier intim. În 1872 căpeta Filipovici comanda în Brünn, și când se duse generalul Kollert din Praga, pentru a ocupa ministeriul de resbel, căpeta el comanda civilă a țerii și comanda militară a Bohemiei cu rangul de feldzeugmeister. Și în pozițiunea acasta desvoltă Filipovici mare talent organizator și influință în cesțiunile cele mai grele într'un mod atât de împăciuitor, încât se păru născut pentru postul de comandant suprem al armatei de ocupațiune în Bosnia.

Ilustrațiunea noastră de pe pag. 29 îl arată primind o deputațiune de Begi bosniaci în momentul intrării Austriacilor în Bosnia. Cum s'a întemplat ocupațiunea, este cunoscut. Acum se vorbește însă că baronul Filipovici din divergințe de păreri cu guvernul, va depune comanda pentru a se retrage érași în Praga. Întru cât sunt adevărate aceste șciri, se va vedea în viitor. În ori ce cas acest general va avea satisfacțiunea de a fi îndeplinit cu succes o operă grea.

P o e t.

Când suferi chinuri grele și nu știi de ce suferi,
Când inima ți-e plină și nu știi ce-ai dori,
Când plângi și printre lacrimi zărești o fericire,
Când rîdi și rîsu-ți pare a jale a șiopti,

Când dulcea rață-a lunei un chin greu îți alină,
Când stele sclipind tainic îți spun un vers de dor,
Când frunza vestejită cădend par-că suspină,
Când toate 'n al tîu suflet își lasă urma lor. . .

Atunci înclină fruntea și suspinând încet:
„De ce, Dómnne, în lume tu m'ai făcut poet!”

Nicolae Babocean.

Cucóna Nastasia.

(Tip de Bucuresci.)

De mult încă și nu prea de mult, de când cucóna era încă cucónă ér nu madame, de când boerul purta fes și caftan, ér nu giuben și derby, trăia sub sóre și cucóna Nastasia.

Biéta cucónă! Ajunsese peste capul ei vremea lui Antihrist, timpul nostru. Și ce vrei? Unde sunt vremile când cucóna sta pe divan și bătea numai în palmi ca să-î aducă Ion caféua și dulcéta? Acum trebuie să te scolii, să te cerți cu slugile până răgușesci, ér de bătae nici pomană, că or venit timpurile libertății.

Și cucóna Nastasia avea două fete, doi bujorași tomnatici.

Ce mai trăgea ea, biéta cucónă, să facă fericit cu bujorașii ei pe vreun muritor. Mai dă cu cărțile, ba du-te la popa să citéscă, ba du-te la Nécșa țiganca să vrăjéscă, ba încoa, ba încolo, și ginere . . . ca 'n palmă. Și nu era de vină cucóna Nastasia, să credeți D-vóstră, și nici bujorașii ei, că-cî așa era vremea; tinerii fugiau de căsnicie ca dracu de tămăie.

Apoi de, să nu minț, și duducele aveaū câte-un cusur.

— „Și ce 'i cu asta? Fără cusur vrei să fiă? Apoi de géba-ți bați tălpile cucóne Alecule,” — răspundea cucóna Nastasia, de câte-ori cuconul Alecu, vecinul D-niaei, care avea și el un flăcău bun de insurat, și dobă de carte (după cum spunea D-lui) intra în vorbă pentru duduca Rucsandra.

— „Așa e, cucónă Nastaste, dar veđi Alecsandru tati face nazuri și ar fi bine să 'i mai închidem. . . .”

— „Ba nu, cucóne Alecule, decă-î pentru bani, n'o dau. Ce să dau eu așa giuvaer de fată? Și cu bani, și casnică, și bună gospodină. Să mănci, cucóne Alecule, din mâna Rucsandri un pilaf cu stafide, ori o capama, numai atâta-ți spui! Đeu așa, cucóne Alecule, nu pierde. . . .”

— „Ba nu, cucónă, că și Alecu nu e de ici de colo. Șcie carte și nu alta. A învêtat la Catindaru dela sântul Costandin până la psaltire. L-om pune în slujbă și norocu 'i-e făcut, mai șcii. . . .”

— „Așa e, cucóne Alecule, dar veđi Alecsandru este prea móle, prea . . . .“

— „Vorba lungă-î sărăcia omului! Mai pui ceva de ale casei, mai adaugi în fóie încă vr'o 60 icusari și tréba-î gata.“

— „Ba nu, cucóne Alecule, nu mai puiú. Gândește-te D-ta, așa bunătate de fată, ruptă din raiú, cântă ca o priveghitoare . . . citește tótă ziua cărți de făcut bucate . . . (așa dice ea.)“

— „O lunatică, să nu fă cu superare, cucónă Nastasie.“

— „Audi colo, Rucsandra mea, lunatică, Bunătatea mea, lunatică, Bujorașul meu să-l dau unui nătăflețá ca Alecu . . . Audi vorbă?“

— „Nătăflețá, Alecu meu? Nătăflețá,“ . . . și cuco-

— „Sărut mânilé, cucónă Nastasiá,“ — răsună vocea ascuțită a boerului Cialma.

— „Bine-ai venit la noi, cucóne Cialma, Uf! . . . Te țin în picioare. Poftim de șeđi. Sunt zăpăcită. Togmai făceam cu fetele dulcétă de gutuí . . . .“

— „Duducuțele sunt bine? . . .“

— „Slavă Domnului, cucóne Cialma. Dar ce vânt te-a abătut pe la noi? Nu te-am vedut de mult . . . . Imi pare că de când cu damla u a rēposatului, Dumnedeu să'l ierte . . .“ și cucóna Nastasia se șterse la ochi, ca și cum ar fi voit să-și ștergă lacrimile.

— „Vânt bun, cucónă Nastasie, te-am visat ađi-nópte sócră-mare . . . .“

— „Togmai ca mine, cucóne Cialma, părea că

Iosif baron de Filipovici, primind o deputațiune de Begi bosniaci (Pag. 28.)

nul Alecu pușcă pe ușă, ér vorba a rēmas vorbă.

— „Uf, te omórá cu díle. Și casnică, și bună ca un miel, și să-î mai pui și în fóie! Apoi decă-oi mai pune, eú cu ce mi-oi îndulci amarul bētrănețelor? . . . Uf! d'ası scăpa de fete! . . .“

— „M a m a n , vine cine-va, m a m a n , un domn bētrán.“

— „Să vie, Lucsițo dragă, să vie, o fi Boerul Cialma. Să-î sárutú mána, audi?“

— „Nu m a m a n , nu-î de bon-ton; oi díce bon-jour, prenez-place s'il vous plait, așa am citit ađi în cartea asta . . . de . . . bucate.“

— „Ton-bon, ne ton-bon, să-î sárutú mána, audi!“

— „Nu m a m a n , nu mă sili, nu pot . . .“

— „Pie! . . . Uf! . . .“

eram la biserica dela Sântul Stefan și 'ți rídea inima de bucurie . . . .“

— „Șciú ceva, cucónă Nastasie, n'ar fi nemerit să ímplinim visele . . . . Duducuța Lucsița e destul de mare și Gogu meu are la tómnă 25 ani . . . . vor fi o pereche minunată . . . .“

— „Bine-ar fi, cucóne Cialma, dar Gogu vedut-a pe Lucsița, íi place?“

— „Ce s'o mai vedă și el! Dór nu 's eú tatál lui și fac tot spre binele lui? . . .“

— „Să vedí ce gospodină, cucóne Cialma. Cum íți mai șcie lega dulcefíle!! S'a dus vestea; dulcétă din mána ei nu se zacharisește cât lumea! Și-apoi ascultátore, iubítore, supusă ca un mielúșel . . . .“

— „Ca și Gogu meu ... Măne, poi-măne l'om veda procunor, este dobă de carte.“

— „Cucóne Cialma, nu poftesci o dulcătă din mâna Lucsiței?“

Și cucóna Nastasia, roșiă ca sfecla, de bucurie, se scólă repede și dispare în odaea d'alături.

După un minut, cucóna Nastasia revine cu fața triumfătoare. ér după ea se vede Lucsița cu o tabla cu dulcătă și Rucsandra cu cana cu apă.

Améndoué scot din piept un lung bon-jour și se apropie de cuconul Cialma.

— „Să trăiți, fetele mele,“ — dișe cuconul Cialma, abia descleștându și dinții din dulcătă ... „În curénd să vă véd mirese ...“

— „Quel orior! să trăiți fetele mele!“ și améndoué domnișórele, uitându-se una la alta, pufnesc de ris.

Cuconul Cialma murmură printre dinții încleștați în dulcătă: „Nu sărută mâna la bêtrâni!! Uf! necrescutele!“ și până a-l putea împiedeca cucóna Nastasia, boerul Cialma și-a luat șapca și p'aici îi-e drumul.

— „Uf!! Pieriți!“ — țipă biéta cucónă — „boer Pitar, boer Pitar, nu te uita în gura desmetecelor ăstora ... Uf! S'a dus!“

Biéta cucónă! Cât mai trăgea să mărite așa bujorași de fete: și bune, și gospodine, și iubitoare, și suse și ...

Nicolae Baboan.

V a r i e t a ț i.

Tissot prizoner. Scriitorul francez Tissot, care călătorește cu pictorul Kikerec prin țerile sud-slavice cu scop de a le descrie, fu arestat în Semlin supt cuvént. că pasportul său s'a încheiat de câte-va zile. Consulul general francez din Belgrad întreveni făcându-i un nou pasport și-l scápă astfel din închisóre. Tissot a sosit cu soțul său în Belgrad și s'a plâns îndată la ministerul de esterne din Paris pentru tractarea poliției din Semlin.

Insula lui Robinson modernisată. Insula Juan Fernandez, care jocă un rol atât de însemnat în romanul lui Defoe „Robinson Crusoe,“ este luată în aréndă pe opt ani de un Elvețian întreprindător, cu numele Alf de Rode. Acest Robinson modern a provédut-o cu vite pentru a aprovisiona cu carne prospétă corăbiile trecénd pe acolo. Esperințele de până acum arată un succes pecuniar. Soția unui căpitan englez, care a debarcat de curénd pe insulă pentru a încerca o provisiune de victualii prospete, o descrie ca bogată în fructe de tot felul, cu apă bună și cu pești escelenți în pârăele de munte. Capre sélbatice s'ar afla acolo cu prisosință.

Arborele de gumi australian (Eucalyptus). Pentru a împiedeca lățirea figurilor galbine, s'au plântat între Veracruz și Tempico (Mexico) mulți arbori de aceștia. Ei se vor lăți și în tóte punctele espuse malariei, de óre-ce se apretuesc calitățile lor hygienice. Tot-deodată se speră, că astfel se va delătura din unele părți ale țerii lipsa de arbori, care a contribuit fórté mult la producerea secetei și prin urmare a fómetei de acum.

Doué minuni ale mecanismului. În despărțământul orologerilor francezi dela esposițiunea din Paris sunt doué obiecte de artă mecanică, care rar își vor putea afla pârache și care atrag mulțimea publicului curios. Paséri, care cântă cantece întregi, când bate orologul ora, jumétatea, său chiar pârărele, nu mai sunt ceva nou. Ce e drept asemenea orológe sunt reprezentate la esposițiune în esemplare așa de frumóse și de artistice, încât ar merita tótă luarea aminte a spectatorilor, decă alte doué minuni ale artei mecanice nu ar absorbi tot interesul. Aceste obiecte sunt doué orológe de masă, care sună orele ca tóte celelalte orológe obicinuite. Dar pe unul séde o elină în vestiminte precioșe, o figurită abia de o urmă de înaltă. Pe genunchi are un copilăș care ține un organ portativ. Când sună orologul orele, organul se pune în mișcare și cântă o melodiă, d. e. carnevalul din Veneția; ér copilul însotește cântecul cu tacturi din cap. Pe brațul sting al elinei stă un stiglit peștriș. După încetarea cântecului, păsérucica își drege vocea și repețește melodiă; ér stăpána dă tactul prin înclinare din cap. — Al douilea mecanism este mai admirabil. Désupra orologului séde un scamator în port orientat îndărăptul unei mese de aur. De-a drépta lui sunt trei clopoțele de argint pe farfuriă. Orogul bate, scamatorul

se scólă și gesticuléză cu mâinile, ca și când ar voi să pregătésca privitorii pentru spectacolul procsin. El rădică un clopoțel și-l arată gol onoratalui public; íea apoi și pe celălalt și le pune pe masă. Nu le lasă astfel mai mult ca o secundă și când le rădică din nou, se vede sub fiă-care câte un ou de aur, care dispare și reapare momentan. Aci se arată apoi ambele oué sub un clopoțel, aci dispar éráși améndoué. El apucă acum al treilea clopoțel, îl pune pe masă și-l rădică îndată. Un glob de bronz se zăreșce sub el. Globul se sparge ca un ou, din despicătură íese o păsérucică numai ca buricul degetului de mare și fluera un vers. Într'un moment miracul a dispărut, scamatorul face o adâncă înclinare și se așeză cu multă demnitate după masă.

Un orfelinat pentru principii și principese. Chanul din Bochara a înființat în reședința de același nume un orfelinat, care cuprinde dece principii și șapte-spre-dece principese. La această înființare a dat ansă următórea împregiurare. Cum se șciă, Chinezii au ocupat în 2 Ianuarie a. c. orașul Kașgar, capitala regatului de același nume, unde domniau succesorii lui Iacob Beg, și a pus să decapiteze tóți locuitorii. Intre aceștia se află și doui fi și mai mulți gineri de ai lui Iacob Beg; generalul chinez Cwah-su permise véduvelor și copiilor lor să íeșă liberi. Nișce locuitori miloși aduseră nenorocita familie mai întâiu în Chocand și apoi în Bochara. Chanul din această cetate, Muzzafer Eddin, primi pe fugari cu ospitalitate, dede véduvelor un palat de locuit, pe când pe copii celor ucíși îi așeză într'o casă deosebită, unde-i creșce cu cheltuéla sa.

Cărtieri ruși. Un rus bogat juca la începutul lui Octomvre cu mai mulți cunoscuți într'o speluncă din orașul Pensa. Tóți pierdură așa, încât se gândiră la un joc fals și recvirară poliția, care arestă pe bancher și sigilă localul. Cercetarea întreprinsă aretă, că ori-ce străin ar fi jucat în acel local trebuia să piérdă în urma arangerii lui. Păreții și plafondul erau acoperiți cu tapete, pe care erau desemnate stele. În plafond era ici și colo o gaură în mijlocul stelei, ér un ajutător zăcénd pe o matrață în odaea superióră se uita prin găuri la cărțile jucătorilor și înșciința pe patronul său printr'un fel de telegrația, care lovia ușor ghetetele său pantofi bancherului. Criminalii, 4 la număr, fură esportați în Siberia.

O mirésă de 100 ani. Diarul polonez „Kalișania“, care apare în Kaliș, aduce următórea veste garantată: În satul Sompolno, guvernamentul calișan în Polonia rusescă, trăeșce o véduvă israelită de 100 de ani, cu numele Rahela Wileynoka. Ea locueșce la fiica sa de 80 de ani, care e rē-stră-moșă unei copile de 13 ani. Véduva Wileynoka, cu tótă vârsta sa înaintată, se duce singurá la primblare, are încă ochi buní, aud escelent și o facultate de cuprindere fórté ageră. În zilele acestea se mărită ea după un neguător din Kaliș de 88 de ani, cu numele Moses Raclmiel.

Un duel american. Scriu diarele ungurești: De cînd se întimplă, fiă într'un teatru sîu într'o cafenea, cî un tîner cu pîrul creț, cu un gheroc vîrgat cîlcă pe un altul pe picioare. Se vedea, cî fapta este intenționată. Ofensatul fîră sî se gîndescă mult lovi pe „vîrgat“ peste față. Acesta îl trase într'un unghiū și-l apostrofa astfel: „Domnul meu, m'ai vîtîmat de mîrte; sî sfîrșim dară lucrul fîră marturî într'un duel american. Etă cartă mea. Cercetîză-mî mîne în locuința mea și sî tragem bile. Cine va nimeri pe cea nîgră, se va impușca pînă poi-mîne la prînd.“ Provocatul, un ascultător de drept, se declară îndată gata de a-i da satisfacțiune. O di în urmă, se trag bilele și juristul nimeresc pe cea nîgră. În dimineța diiei cu terminul întră candidatul, sufînd greū, în locuința unui amic. „Sîte, strigă el, imprumută-mî 10 fiorini de argint pînă mîne.“ — „Amice, trebuie sî mărturisesc.....“ — „Te rog pentru numele lui Dumneđeu, viața mea stă în joc.“ — „Chiar acum nu sunt în stare, dragul meu.....“ — „Nu glumi, Petre, trebuie sî am acei 10 fiorini.“ — „Atunci, decă nu se pîte altfel, și trebuie sî-i ai, mîi voiū pune fracul zălog.“ Cum a diș, a și făcut, și peste o oră aduse amicu-sîu cei 10 fiorini. — „Acum spune-mî, pentru ce-ți trebuieș bani.“ — „Veî afla mai tîrđiu, prietine.“ rîspunse juristul și alergă la un zaraf pentru a schimba bancnotele în fiorini de argint. Apoi se duse la „duelantul american“, și-i aruncă fioriniū în cap, unul după altul. Explicarea acestei istorii ciudate este următoare. În dimineța diiei, cînd trebuia sî se impușce, juristul primi această scrisore: „Domnul meu! Eri ai avut cu mine un duel american în care ai tras bila nîgră. Decă ești un om de onore trebuie ca pînă la prînd sî-ți trîntesci un glonț în cap. Deorece înșe mî aflū în mare încurcālă de bani, sunt aplicat a-ți dărui viața, decă-mî plătesci 10 fiorini. N. N.“ Bine ar fi, decă tîte duelurile americane s'ar termina așa.

La patul de suferință al lui Hagi Loja. Se scrie din Serajevo în 21 Octomvre. Din 6 c. sunt „medicul de casă“ al lui Hagi Loja. În diua aceea s'a adus din temnița în spitalul nostru și eu am fost denumit medicul lui. El este într'adevîr pacientul cel mai interesant, pe care l'am avut vre odată. E înalt de 1 metru și 90 centimetri, vînic și bine desvoltat. Piciorul sîu stîrminat nu-i permite nici o mișcare și astfel trebuie sî ședă tîta diua. Omul, care era sufletul insurecțiunei, este acum condamnat la o neactivitate deplină. Fisionomia sa este atrăgătoare, frumoșele sale trăsuri regulate fac impresiunea cea mai bună asupra orî cui îl vede; cu deosebire frumoșii sîi ochi albaștrii sunt într'adevîr fermecători. M'am și împrietinit cu dînsul, înpart cu el țigările mele și câte odată mîi cere cîți-va cruceri, ca sî-și cumpere prune. Îl vizitez de două-orî pe di. Va fi imposibil de a-i conserva piciorul, dar nu știū, de va fi cu putință a i-l tăia, și de va suferi operațiunea. Amabilitatea Austriacilor l'a surprins; cel puțin așa diice el. Speră, cî se va însănătoșă și cî nu va fi condamnat la mîrte. Pot sî mărturisesc, cî Hagi Loja este o persónă fîrte simpatică. E drept cî i-am tăiat de câteva-orî corpul cu cuțitul meu, dar fac tîte, pentru a nu-i cîșuna dureri; în sfîrșit îl tractez, ca pe ori-care este încredințat îngrijirei mele. Într'adevîr mî-ar fi neplăcut sî fiū silit de a-l însoți la furci.

Amor conjugal. Diarul „Soir“ din Paris istoriseșce unele amănunte mișcătoare despre viața pe care o ducea tînerul rege Alfonso de Spania după mîrtea soției sale Mercedes. Cele dintăiū sîptemăni le-a petrecut retras din afaceri în Escorial, unde trăise mai mult și murise Mercedes. Acolo nu voia sî primescă pe nimeni, trăia numai pentru memoria rîposatei, pe care o iubise atît, se preumbla prin sîlile spaciōse ale palatului lui Carol V., petrecea ore întregi supt boltele, unde dormiaū regū Spaniei de somnul cel vecinic. La orele de mîncare se puneau la masă două tacămuri, al reginei și al sîu. Atunci ședea el adăncit în meditațiuni, cu ochiul ficsat cîtră locul gol, și abia atîngea bucatele. Ministrii, rudenii, și amicii fideli

regelui se simtiaū fîrte neliniștiți prin această stare a lucrurilor, neliniștiți nu numai în privința sînătății regelui, ci mai mult în privința intereselor dinastice. În Spania este de lipsă un rege, care se arată, se urcă pe cal, ține revistă. Cu mare necăz au făcut pe regele sî părăsescă Escorialul și sî-și rencîpă viața obișnuită. El nu s'a opus, s'a întors la Madrid, și de câte-va sîptemăni primeșce audiențe numîroșe de Spanioli și străini, ca în timpurile vechi. Cînd se întîreține cu cine-va îi place sî deștepte memoria rîposatei, și sî o aducă în vorbă. Își aduce amînte cu predilecțiune, cî se gîndia la verișora-să încă pe cînd își făcea studiile în Viena. Atunci vedea împregiurul sîu principî detronați, cariū după ce se duseseră în esil, simtiaū ca o sarcină societatea unei soții luate din motive politice, pe cînd se aflău pe tron. Atunci își promise sî ia numai o soție, cîreia îi va putea dărui tîta inima și pe care o va putea iubi în timpuri bune și rele. El o făcu, dar sîrtea a nimicî această unire cu o iuțelă crudă.

Un Nazarinén. După cum se șcîa, secta Nazarinenilor, care are unii adepti și în Ungaria, socoteșce rebelul, ba chiar purtarea armelor, ca un pîcat. „Domnul“ nu o voeșce. Între soldații conchemați la Segedin se afla și un Nazarinén, care nu voia cu nici un preș sî ia măcar pușca în mînă. „Mai bine sî mor, diice el cîtră căprar, decă sî atingă acel instrument de mîrte.“ Sergentul cercă tîte mijlōcele cele mai drastice, pentru a vindeca pe Nazarinén de „idea lui ficsă.“ El îmbracă pe nesupușul cu mîna sa, îl încarcă cu tot bagajul, îi acătă la drépta și la stînga câte o pușcă, și comandă: „Băgați de samă!“ (habt acht). Nazarinénul împlini cu credință acel comand. Două diie rîmase omul nostru consecvent. Ochii sîi erau țintîți spre același punct, dar mîna sa nu voia sî atingă pușca. Stînd mîncă, stînd dormia. Atunci îi legară o pușcă de degete, îl închiseră într'o casă și-l observară pe gaură-ușii. Soldatul păștră și încuîet poziția comandată și se uită necontenit spre același punct, ca și cînd ar fi vedut acolo pe spiritul domnului, dela care aștepta mîntuire. Dumneđeu Nazarinenilor nu veni înșe în ajutorul robului sîu fidel. Sîrmanul arêta semne de slăbiciune. Acum vor pîși la pedepșele aspre, pe care le prescriū legile militare, și în curînd se va arêta, decă omul nostru va resista și atunci.

Statistică. — *Statistica diarelor.* În Marea-Britaniă apar acum 2759 de foi, anume 1885 de diare (Newspapers), dintre care 486 în Londra; mai departe 818 foi periodice (Periodical Press), din care 598 în Londra, în fine 56 de organe ale reuniunilor învîtate sîu altele. Cele mai multe Newspapers se ocupă cu politica, și adecă 542 liberale, 381 conservative, 71 liberal-conservative și 941 neutrale. Dintre cele nouē sunt 398 religioșe. — În Paris și împregiurime se află, după statistica prefecturei de poliția, 2885 de neguțatori de gazete. În Paris apar 726. în departamente și Algeria 928 de foi politice și literare.

— *Statistica esportațiilor la Siberia.* Colonia penală a Rusiei a primit în periōda de navigațiune a anului acestuia 11.764 de deportați, cariū au fost duși pe apă din Nishnei-Nowgorod pînă la locul destinațiunei. În acest mare numîr de criminali se află 732 de asasinî bărbătești și 721 femeiești. Mai departe: 102 de incendieri, 107 desertori, 83 fabricanți de monedă falsă, resp. complici, 52 hoți de vite, 12 politici incorigibili, 3 ampioiați dela intendanță, 4 popi și un întemeiator din Moseva. Ceilăți deportați pentru crime mai mici, sunt „espedați“, adică li s'a avisat Siberia ca patriă nouă. În 218 de casuri femeile și copii însoțiaū pe nutritorii lor în locul de pedepsă pe șpeșele corōnei.

— *Pensiuni în Italia.* Numîrul pensioniștilor de stat în Italia s'a impușinat în decursul trimestrului al douăilea 1878. În loc de 89.916 cu 58.079.077-43 lire pe an sunt 89.755 cu 57.874.073-66 lire, așadar numîrul pensioniștilor s'a micșorat cu 161 sîu 205.003 77 lire.

Modă. — *Côda (queue)*. După ce toți bărbații au protestat înzadar încontra banelor cu cōdă chiamând toate spiritele bune într'ajutor, etă că în fine se întrebunțeză pedepse aspre încontra lor. În Posen s'a primit în regulamentul stradelor un paragraf, care oprește dōmnelor cu train lung de a umbla pe trotoir, pentru că întrerup comunicațiunea și umple aerul de praf nesuferit. În Praga s'a făcut o reuniune, numită societatea liniștită, ai căreia membrii s'au obligat să nu ia în căsătoria o femeia, care poartă haine cu cōdă. Fiă-care membru trebuie să poarte totdeauna cu sine un mic catalog pentru a însemna numele purtătoarelor de train. Prin acesta, societatea face o listă de proscritiune a dōmnelor, care nu pot fi luate în căsătoria, și membrii ieu cimoșcință de această listă înainte de a-și căuta o mirasă.

Notițe economice. — *Mate, nōna teă brasiliană*. Credem, că merită să vorbim despre un articol introdus de nou, care este chiamat să jōce în viitor un rol important între mijlocele de nutremēt. Mate a fost luat din partea multora drept un specific, unul dintre numărōsele medicamente, care apar în fiă-care an cu virtuți nepomenite și supt nume străine și trec ca meteorii după o splendōre momentană. De astădată acei omeni s'au înșelat. Mate nu e o aparițiune trecetōre ci un adevērat mijloc de nutremēt cu proprietăți fōrte importante. Între avantajele deosebite ale acestei tee brasiliane se pōte numera

proportiunea de caffein și de tannin, prin care lucră de odată ca nutremēt și ca escitator al puterei corporale. Ieftinătatea acestui product, care permite și celor mai fără mijloce a gusta această bēutură binefăcetōre, îl destinăză a face concurență cafelei și scumpului ceai chinezesc. Gustul deosebit al mateului, cu care trebuie să se obișnuască cineva cum s'a obișnuit cu al cafelei și al ceaiului, este o pedecă la lățirea lui. Dar după ce a cunoscut publicul, că la mate trebuie adăogat pușin zahar, lapte și rum, bēutura a căștigat mulți partizani în cercurile familiare.

Bibliografia.

Ion Slavici. „Soll” și „Haben” sēu Cestiunea Ovreilor, în Romānia, studiu politic și social.

Dr. N. Garofid. Manual pentru cura cu struguri, Ploiesci 1878. Broșură 16°, cu 61 pagine.

Silvio Pellico. Le mie prigioni, tradus în limba romānă sub titlul: Inchisorile mele, carte practică aprobată de consiliul permanent.

Vasile Petri. Nou ABC-dar romānesc, tipărit în Sibiu.

Vasile Petri. Legendar sēu carte de cetire pentru școlile populare. Partea I. Pentru al 3-le și al 4-le an de școlă. Tipărit în Sibiu.

Posta Redacțiunei.

Cătră editor și autori! Invităm pe acei Domni, carii publică uvrage să binevoască a ne trāmite câte un exemplar spre recensiune. Credem, că așa ceva este chiar în interesul acelor Domni, pentru că răspāndește numele și cuprinsul lucrărilor D-lor dincōce și dincolo de Carpați.

D-lui N. B. Bucureșci. Mulțămită. Urmēzā epistolă.

Momente de distracțiune.

Dōmna: Mi-ar trebui câte-va bucăți de musică frumōse; te-ași ruga să-mi propui unele.

Commis: Pōte: „Cunoșci tu dorul iubirei?”

Dōmna: Așa ceva mi-e cunoscut.

Commis: Aveți pōte: „Prima sārutare?”

Dōmna: Mulțămesc, o am.

Commis: O atunci: „Fugi cu mine și-mi fi soția.”

Dōmna: Da, mi se pare, că așa ceva ar fi pentru mine.

— „Anglo-American Times” istoriseșce următorele despre Claiborne Jackson, guvernatorul de odinōră din Missouri. Acest domn luase în căsătoria una după alta cele cinci fete ale unei familii bogate și nobile. Când ceru mâna fetei a cincia, socru-sēu îi dișe: „Da, Claib, o veai avea, veai avea și pe cea din urmă. Dar te rog în numele cerului: lasă-mi cel pușin pe bētrāna mea soția.”

Domnul: Citesc în ochii D-tale, Dōmna mea, ce cugeti despre mine.

Dōmna: Așa? . . . Atunci nu înțeleg de ce mă mai cercetezi?

— *Pușină franceză.* „Dramatic News” din Londra istoriseșce următoreia anecdotă despre renumitul artist de caractere Florence: Acesta, care avea de scop să viziteze espoșițiunea din Paris, se mândria cu pușinele fraze franceze, pe care le ’nvētase de-a rostul anume pentru Paris. Ajungēnd aci invită pe un amic la prānd și se duseră la restaurant. — „Băete, câte ore sunt?” întrebă el în cea mai frumōsă franțuzescă de carte. — „Nu șciū Domnule.” — „Dumnedeule,” dișe Florence uitāndu-se cu mândrie la amicul sēu, căruia voia să-i impună cu profunđa sa șciință, „Dumnedeule, așa de târjiū?”

Amicul poporului

călindar pe anul 1879

de

Visarion Roman

Anul XIX.

a eșit de sub tipar cu următorul cuprins: Cele 12 luni cu zilele anului. — Călindar istoric (revăcut și înmulțit). — Conspectul lungimei zilelor. — Călindar agronomic (revăcut și înmulțit). — Genealogia caselor domnitoare. — Mersul căilor ferate. — Călindar postal. — Serviciul telegrafic. — Tabelă comparativă despre unitățile de monetă ale diferitelor state. — Têrgurile. — Scara tacselor de timbru.

În partea pentru învățatură și petrecere: Amor și rês bunare, novelă istorică de I. Al. Lăpădat. — Carol I. Domnul României și Elisabeta Dómna (cu portrete). — Statua lui Mihaiú Vitezul în Bucuresci (cu ilustrațiune). — Vasile Alecsandri (cu portret). — Statele din orient în urma tractatului din Berlin. — O mamă cătră fiica sa în ajunul cununii. — Agronomiă: Mijloc contra defectelor unei pivniți. — Însușirile laptelui bun. — Greutatea diferitelor plante agricole cultivate. — Folosirea petroleului la grădinărit. — Cartofi de toamnă. — Medicul de casă: Epilepsia. — Apoplecsia. — Poesii: Poesii poporale. — Notițe economice. — Varietăți: Sentințe. — Glume illustrate (cu șapte gravuri), — Anecdote. — Enigme. logogrife, metagrame și alte gicituri. — Anunciuri.

Prețul unui esemplar 50 crucerî seu 1 Leú 50 banî.

Librarilor și tuturor carî se vor însărcina cu vîndarea acestui călindar li se acórdă o provisiune bună. A se adresa de-a dreptul la editorul **V. Roman** în Sibiiú.

Esemplare se află depuse în tóte librăriele.